

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Finanstilsynets prioriteringer

Finanstilsynsdirektør Morten Baltzersen

Disposisjon

- Ulike myndigheter på hvitvaskingsområdet
- Finanstilsynets hvitvaskingstilsyn på ulike områder
- Finanstilsynets prioriteringer fremover

Ulike myndigheter på området

- Myndigheter på hvitvaskings- og terrorfinansieringsområdet
 - ØKOKRIM/Politiet
 - Politiets sikkerhetstjeneste
 - Finanstilsynet
 - Toll- og avgiftsdirektoratet (Valutaregisteret)
 - Utenriksdepartementet
- Skille mellom
 - Forvaltning og tilsyn
 - Etterforskning, påtale og straff

Finanstilsynets oppgaver

- Finanstilsynets ansvar
 - Se til at institusjoner virker på hensiktsmessig og betryggende måte
- Finanstilsynets mulige sanksjoner
 - Pålegg om retting / stans av virksomhet /dagmulkt
 - Offentlige merknader
 - Anmeldelse av straffbare forhold til påtalemyndigheten
 - Ingen bøteleggings- eller tiltalekompetanse

Hvitvaskingsarbeidet i Finanstilsynet

- Integrert del av tilsynsarbeidet på de forskjellige tilsynsområdene
- Tverrfaglig hvitvaskingsgruppe
- Deltakelse i internasjonale fora (EBA, FATF)

Hvitvaskingsarbeidet i Finanstilsynet forts.

- Den risikobaserte tilnærmingen kommer til uttrykk på alle tilsynsområder
- Forebyggende konsesjonsbehandling
- Aktiviteter på tilsynsområdene
 - Bank
 - Forsikring
 - Betalingsforetak
 - Verdipapiriområdet
 - Regnskap og revisjon
 - Eiendomsmegling

Tilsynsaktiviteter på hvitvaskingsområdet- bank

- Banknæringen sentral – risikobasert tilnærming
 - De største bankene er sentrale aktører i finansmarkedet
 - De 17 største representerer 75% av markedet
 - De største bankene har en særlig rolle som deltager i nasjonale og internasjonale betalingssystemer
 - De største bankene er i tillegg i praksis tilbydere av de mest kompliserte finansielle produktene

Tilsynsaktiviteter på hvitvaskingsområdet- bank

- Ordinære tilsyn og tematilsyn
- Erfaringer fra inspeksjonsvirksomheten:
 - Økt bevissthet og risikoforståelse i foretakenes ledelse og styre
 - Hvitvaskingsrisikoen hensyntas i økende grad i institusjonenes risikovurderinger
 - For lav etterlevelse av interne retningslinjer
 - Fortsatt begrenset forståelse av og bevissthet om hvitvaskingsrisikoen knyttet til utlånsvirksomhet
- Økning i antall MT-rapporter fra banker

Tilsynsaktiviteter på hvitvaskingsområdet- bank forts.

- Økt fokus på utlånsvirksomhet/finansieringsvirksomhet
 - Private banking
 - Oppkjøpsfinansiering / private equity
 - Selskaper med kompliserte eierstrukturer

Hvitvaskingstiltak - forsikring

- Hvitvasking inngår i grunnlaget for tilsynets prioriteringer
 - Fra 2013 er hvitvasking et eget punkt ved stedlig tilsyn
- Kartlegging av etterlevelse - 15 forsikringselskaper
 - Få hadde vurdert risiko for hvitvasking og terrorfinansiering
 - Mangelfulle eller fraværende rutiner
- Styrket samarbeid (kontaktmøter) med Finans Norge på dette området

Hvitvaskingstiltak – betalingsforetak

- Pengeoverføring til utlandet – risikoområde
- I overkant av 4 milliarder kroner overført til utlandet i 2013 gjennom betalingsforetak
- Skille mellom
 - Betalingsforetak med norsk tillatelse
 - 15 foretak
 - Agenter/filialer av utenlandske betalingsforetak
 - 7 filialer og omtrent 430 agenter

Betalingsforetak – med tillatelse fra Finanstilsynet

- Overføringer til utlandet ca. 700 millioner kroner i 2013
- Bruker relativt sett store ressurser på betalingsforetakene
 - Konesjonsbehandling
 - » Nye søknader om tillatelse
 - » Fornyelse av tillatelser
 - Oppfølging – dokumentbasert tilsyn
 - » Halvårsrapportering
 - » Dialog med ØKOKRIM, Valutaregisteret, Politiet og de største bankene
- Status
 - Avslag og tilbakekall
 - Innsamlingsnettverk

Betalingsforetak - Agenter og filialer for utenlandske betalingsforetak

- Meldes inn fra tilsynsmyndighet i EØS i tråd med betalingstjenestedirektivet (PSD)
- Under hjemlandets tilsyn
- Kommunikasjon med hjemlandets myndigheter og de største nettverkene
- Status
 - En del agenter opererer tilsynelatende med underagenter/innsamlingsnettverk
 - Ikke i tråd med betalingstjenestedirektivet etter Finanstilsynets vurdering

Hvitvaskingstiltak – verdipapirområdet

- 89 stedlige tilsyn siden 2009
- Fokus på stedlige tilsyn:
 - Foretakets rutiner, herunder rutiner for hvitvasking
 - Foretakets kontrollfunksjoner
 - Undersøkelse av salg og transaksjoner foretatt for kunder
 - Stikkprøvekontroll av kundedokumentasjon
 - Eventuelle meldinger om mistenkelige transaksjoner
- Avdekking av reelle rettighetshavere
- Lovverk og avtaler gir god mulighet til å finne reell eier av beholdning og ved transaksjoner

Hvitvaskingstiltak – regnskap og revisjon

- Oppfølging av regnskapsførere og revisorer
 - Stedlige tilsyn med kontroll av hvitvaskingsrutiner
 - Kontrollspørsmål ved dokumentbasert tilsyn
 - Oppfølging av revisors vurderinger av revisjonsklientene
- Revisorer og regnskapsførere for betalingsforetak
- Status
 - Tilbakekall av godkjenning
 - Antatt for høy terskel for rapportering av mistenkelige transaksjoner

Hvitvaskingstiltak - eiendomsmegling

- Tilsyn med eiendomsmeglingsforetak og advokater
- Hvitvasking tema ved alle ordinære tilsyn
- Siden 2010 er hvitvasking kontrollert i ca. 220 av 260 inspeksjoner
- 48 merknader til foretakenes etterlevelse av hvitvaskingsregelverket siden 2010
 - manglende eller svake risikovurderinger
 - mangler i skriftlige kontroll- og kommunikasjonsrutiner
 - manglende gjennomføring eller dokumentasjon av kundekontroll i enkeltsaker

Hvitvaskingstiltak – eiendomsmegling forts.

- Kjennetegn på mistenkelig transaksjoner
 - Kontant innbetaling
 - Mange små innbetalinger til megler
 - Direkte betalinger mellom partene
 - Innbetaling av for stort beløp og tilbakebetaling til annen konto
 - Hyppig omsetning av en eiendom uten begrunnelse for verdiøkningen (svingdørssalg)
 - Inn- eller utbetalinger til andre enn partene i transaksjonen

Finanstilsynets prioriteringer

- Overordnede prioritering er finansiell stabilitet og velfungerende markeder
- Ansvar og «felles løft»
 - Bransjene har eget ansvar
- Supplement til dagens hvitvaskingstilsyn
 - Egenevalueringer fra bransjen
 - Utarbeides av foretaket og forankres på styrenivå
 - Avvik rapporteres til Finanstilsynet
 - Ekstern gjennomføring av hvitvaskingstilsyn – til vurdering

Oppsummering

- Hvitvaskingstilsyn viktig oppgave for Finanstilsynet
 - Integrert i alle ansvarsområder
 - Risikobasert
- Finanstilsynet ikke politimyndighet
- Krav til Finanstilsynets prioriteringer skjerpet
 - Hvitvaskingstilsynet holdes på forsvarlig og realistisk nivå

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

www.finanstilsynet.no

